

5.3.5 Forsøg og udvikling

Sådan gør du, når du skal vurdere en meddelelse om forsøg mv. fra en godkendt virksomhed

I dette afsnit anvendes forsøg som en fællesbetegnelse for forsøgs- og udviklingsaktiviteter.

Alle forurenende aktiviteter på en listevirksomhed er omfattet af krav om miljøgodkendelse. Det gælder også forsøgs- og udviklingsaktiviteter, herunder anlæg til forsøg og forsøg på eksisterende produktionsudstyr. For forsøg på en risikovirksomhed gælder desuden risikobekendtgørelsens regler. Forsøg kan i øvrigt være selvstændigt omfattet af risikobekendtgørelsen.

Du skal vurdere, om forsøgsaktiviteten kan igangsættes på det foreliggende grundlag, eller om den kræver miljøgodkendelse. Derfor skal du undersøge følgende:

1. Har miljøgodkendelsen vilkår, som beskriver rammerne for sådanne forsøg? Vilkår om forsøg kan f.eks. handle om lokalisering, produktmængder, emissionsforhold og tidsbegrænsning.
2. Hvis nej, kan godkendelsens gældende vilkår i øvrigt rumme forsøgsaktiviteten?

Er forsøget i overensstemmelse med vilkår om forsøg i godkendelsen, skal du meddele det til virksomheden. Denne tilbagemelding er ikke en afgørelse, men en kvittering, hvori du tager virksomhedens meddelelse til efterretning, fordi aktiviteten er i overensstemmelse med godkendelsens vilkår.

Hvis der *ikke* er fastsat vilkår om forsøg, men forsøget hverken giver anledning til forurening ud over det, der allerede er godkendt, eller behov for at fastsætte nye eller ændre gældende vilkår i øvrigt, kan du træffe en afgørelse om, at forsøget ikke er omfattet af godkendelsespligt.

Du skal *snarest* meddele virksomheden, at der er godkendelsespligt, hvis forsøget ikke kan holdes inden for den gældende godkendelse.

Vær opmærksom på, at det kan være nødvendigt også at inddrage VVM-reglerne og habitatreglerne i forbindelse med forsøgsaktiviteter.

Sådan gør du, når du skal iværksætte et forsøgsprojekt

I afsnittet anvendes forsøg som en fællesbetegnelse for forsøgs- og udviklingsaktiviteter.

Alle forurenende aktiviteter på en listevirksomhed er omfattet af krav om miljøgodkendelse. Det gælder også forsøgs- og udviklingsaktiviteter, herunder anlæg til forsøg og forsøg på eksisterende produktionsudstyr. For

forsøg på en risikovirksomhed gælder desuden risikobekendtgørelsens regler. Forsøg kan i øvrigt være selvstændigt omfattet af risikobekendtgørelsen.

Før du iværksætter et forsøgs- eller udviklingsprojekt, skal du orientere godkendelsesmyndigheden og afvente myndighedens tilbagemelding, med mindre det er helt åbenlyst, at eksisterende godkendelser rummer tilladelse hertil. Godkendelsesmyndigheden skal tage stilling til, om gennemførelsen af forsøget kræver en miljøgodkendelse, herunder om forsøget er i overensstemmelse med eventuelle vilkår i den eksisterende godkendelse.

Myndigheden skal også afklare forholdet til anden lovgivning, herunder VVM-reglerne og habitatreglerne.

Du bør orientere godkendelsesmyndigheden i god tid. Jo mere kompleks forsøget eller virksomheden er, jo mere sagsbehandlingstid må påregnes.

Godkendelsesmyndigheden har brug for, at du:

- Kort beskriver processen, herunder skal du oplyse hvilke stoffer der anvendes,
- Oplyser om den forventede produktionsstørrelse,
- Giver et overslag over eller oplyser om emissionerne - afhængig af forsøgets kompleksitet og potentielle påvirkning,
- Oplyser om forsøgets varighed,
- Vurderer konsekvensen for virksomhedens risikoforhold, hvis den er omfattet af risikobekendtgørelsen.

Hvis aktiviteten er godkendelsespligtig og startes, før der foreligger en tilladelse, er der tale om et ulovligt forhold.

Retsgrundlag

Af miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1 fremgår:

§ 33. Virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i § 35 nævnte liste (listevirksomhed), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Listevirksomhed må heller ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, som indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt.

Af godkendelsesbekendtgørelsens § 3, stk. 3 fremgår:

§ 3, stk. 3. Godkendelsespligten omfatter de virksomheder, anlæg, indretninger eller aktiviteter, der er optaget på listerne i bilag 1 og 2, samt alle aktiviteter, der teknisk og forureningsmæssigt er forbundet hermed. Hvis der på en listevirksomhed herudover udføres en eller flere biaktiviteter, som ikke er optaget på listerne i bilag 1 og 2, omfatter godkendelsespligten alle forurenende aktiviteter på virksomheden.

Vil du vide mere

Alle forurenende aktiviteter på en listevirksomhed er omfattet af krav om miljøgodkendelse. Det gælder også forsøgs- og udviklingsaktiviteter, uanset om de udføres som en biaktivitet, eller de udføres som en selvstændig aktivitet.

Forsøgsproduktioner er f.eks. produktioner, der foretages med henblik på:

- At belyse problemer omkring up-scaling (f.eks. indflydelse på produktets renhed).
- At undersøge forhold omkring procesændringer (f.eks. anvendelse af katalysatorer).
- At procesoptimere (f.eks. vedr. temperaturer, opholdstider m.m.).
- At undersøge nye enhedsoperationer (f.eks. i forbindelse med rensningsforanstaltninger).
- At gennemføre prøveproduktioner for at skaffe produkt til krævede undersøgelser i henhold til lovgivningen samt til undersøgelse af stoffets muligheder for markedsføring (ikke prøvemarkedsføring, men f.eks. markforsøg for plantebeskyttelsesmidler eller gødninger, kunders afprøvning af nye mellemprodukter eller hjælpestoffer i laboratorium eller pilotplant, samt afprøvning af specialkemikalier, som f.eks. vaskemidler).
- At optimere miljøteknik i såvel igangværende som i fremtidige produktionsanlæg.
- At afprøve et produkts anvendelighed som råvare for en anden virksomhed eller i en anden proces.

Orientering nr. 4/1987 om "Miljøgodkendelser og forsøgsanlæg"

Inden for den kemiske industri og inden for beslægtede virksomheder har Miljøstyrelsen i Orientering nr. 4/1987 opstillet vejledende retningslinjer for, hvornår forsøgsaktiviteter efter Miljøstyrelsens opfattelse kan gennemføres uden forudgående miljøgodkendelse af den enkelte aktivitet. Orienteringen er baseret på forhandlinger med Foreningen af Danske Kemiske Industrier.

Miljøstyrelsens Orientering nr. 4/1987 er på flere områder forældet. Praksis viser desuden, at den anvendes ganske bredt og ikke kun i forhold til den kemiske industri. Retningslinjerne har fungeret som inspiration til at fastsætte vilkår om forsøg i miljøgodkendelser til virksomheder, som jævnligt har behov for at gennemføre forsøg.

Miljøstyrelsens Orientering nr. 4/1987 om "Miljøgodkendelser og forsøgsanlæg" udgår og afløses af dette afsnit om forsøgs- og udviklingsaktiviteter.

Muligheden for hurtigt at iværksætte en forsøgsproduktion

Muligheden for hurtigt at iværksætte et forsøg begrænses især af virksomhedens godkendelse og VVM-reglerne:

Godkendelsen

En godkendelse kan indeholde vilkår, som fastsætter rammer for forsøgs- og udviklingsaktiviteter. Denne løsning kan anbefales for virksomheder, som jævnligt har behov for at gennemføre forsøg. Sådanne vilkår kan f.eks. handle om lokalisering, produktmængder, emissionsforhold og tidsbegrænsning. Der bør også være vilkår om rapportering og kontakten til godkendelses-/tilsynsmyndigheden.

Selv om godkendelsen ikke indeholder vilkår om forsøgsaktiviteter, kan situationen være den, at vilkårene i øvrigt kan rumme forsøgsaktiviteten. F.eks. hvis:

- De nødvendige produktmængder er i en størrelsesorden, så udledningerne ikke overskrider virksomhedens miljøgodkendte, generelle belastning af omgivelserne
- Der kun anvendes kemikalier, der er omfattet af virksomhedens godkendelse
- Aktiviteten ikke betyder overskridelse af emissionsvilkår eller generelt fastsatte emissionsgrænseværdier,

og

- Forsøgsaktiviteten ikke betyder, at risikoen for større uheld øges.

I denne situation vil det ansøgte ikke være godkendelsespligtigt.

Hvis godkendelsen ikke indeholder vilkår om forsøg, og forsøget ikke i øvrigt kan rummes i godkendelsen, er forsøget godkendelsespligtigt.

Forholdet til VVM-reglerne

Et forsøg kan ikke gennemføres, før forholdet til VVM-reglerne er afklaret, enten i forbindelse med godkendelse af virksomheden, eller i forbindelse med godkendelse af et forsøg, der ikke kan rummes i den gældende miljøgodkendelse.

Forsøgs- og udviklingsaktiviteter kan være omfattet af VVM-bekendtgørelsen. Aktiviteter omfattet af VVM-bekendtgørelsen er enten direkte VVM-pligtige eller skal screenes for VVM-pligt afhængig af, om de er omfattet af henholdsvis VVM-bekendtgørelsens bilag 1 eller 2. Aktiviteter omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 1 er VVM-pligtige. Tjener disse bilag 1-aktiviteter udelukkende eller hovedsagelig til udvikling og afprøvning af nye metoder eller produkter, og er aktiviteten af højst to års varighed, omfattes aktiviteten i stedet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, pkt. 15 og skal derfor screenes for VVM-pligt.

Myndighedsbehandlingen

Den sagsbehandling, der foretages, og de oplysninger, der kræves, bør afspejle arten og kompleksiteten af de stoffer og processer, der indgår, og arten af de emissioner, forsøgsaktiviteterne giver anledning til.

Forsøgsaktiviteter, der ikke forventes at påvirke miljøet ud over den påvirkning, virksomheden allerede har godkendelse til, bør kunne igangsættes med meget kort varsel og uden tidskrævende undersøgelser eller procedurer.

Tidsbegrænsning

Virksomheden oplyser, hvor lang tid forsøgsaktiviteten strækker sig over, og det vil sædvanligvis være oplyst, hvornår virksomheden forventer at gennemføre aktiviteten. Godkendelsen kan indeholde vilkår om forsøgs varighed, og en miljøgodkendelse af et konkret forsøg bør være tidsbegrænset.

Aktiviteter omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, skal screenes for VVM-pligt. Aktiviteter omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 1 er direkte VVM-pligtige. Hvis disse projekter udelukkende eller hovedsagelig tjener til udvikling og afprøvning af nye metoder eller produkter, og ikke anvendes mere end to år, er de omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, pkt. 15 og skal i stedet screenes for VVM-pligt. Vær opmærksom på VVM-pligten ved forlængelser ud over de to års varighed samt ved ansøgninger om nye forsøg med samme indhold.

Kontrol og rapportering

Kravene til kontrol og rapportering følger af miljøgodkendelsen. Er der behov for at supplere egenkontrollvilkårene som følge af en forsøgsaktivitet, kan det ske via miljøbeskyttelseslovens § 72, stk. 3.

Hvornår er der tale om forsøgs- og udviklingsaktiviteter?

Det kan være vanskeligt at sondre mellem forsøgs- og udviklingsaktiviteter og produktionsmæssige aktiviteter.

Det skyldes, at både forsøgsproduktioner og kommercielle produktioner kan variere fra få gram til mange tons. I godkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. 4 om kemisk industri nævnes "fremstilling i industriel målestok". EU-Kommissionen har tidligere tilkendegivet, at industriel målestok i relation til kemisk industri betyder, at produktionen sker med salg for øje. I modsætning hertil har en forsøgsproduktion normalt ikke et direkte kommercielt sigte.

Forsøgs- og udviklingsaktiviteter udføres sædvanligvis som led i virksomhedens udvikling af egen produktion eller proces. For enkelte virksomheder udgør udviklingsaktiviteten i sig selv virksomhedens kommercielle grundlag, uanset om der sælges et produkt eller en know how. For disse virksomheder gælder det, at det må vurderes konkret, om aktiviteten er omfattet af godkendelsespligt, jf. bilag 1 eller 2 til godkendelsesbekendtgørelsen, eller reguleres via § 42.

Forsøg med henblik på at løse et forureningsproblem

Godkendelsesmyndigheden kan ifølge bekendtgørelsens § 29 dispensere én gang fra de emissionsgrænseværdier, der er fastsat i en godkendelse eller en revurdering. Dispensationen kan gives for en periode på op til ni måneder med det formål at afprøve ny teknik.

Godkendelsesbekendtgørelsens § 29 kan anvendes i forhold til en virksomhed, som overskrider de emissionsgrænseværdier, der fastsættes i en godkendelse, og hvor virksomheden har brug for forsøgsaktivitet for at bringe forureningen ned på det niveau, der er BAT.

Ny teknik skal forstås som en ny teknik eller teknologi, der kan medføre enten et generelt højere eller mindst samme beskyttelse af miljøet for færre omkostninger, end de eksisterende BAT-teknikker, hvis den udføres forretningsmæssigt.

Det er en betingelse, at afprøvningen eller anvendelsen ophører ved udløbet af den fastsatte tidsfrist. Hvis der ikke er fastsat strengere vilkår i godkendelsen, kan godkendelsesmyndigheden give tilladelse til at teknikken fortsat kan anvendes, hvis den indebærer overholdelse af de grænseværdier, der er forbundet med BAT. Det kræver dog en ændring af godkendelsen.

Forholdet til habitatreglerne

Habitatreglerne skelner ikke mellem forsøgsaktiviteter og andre aktiviteter, men effekten af en midlertidig aktivitet kan være anderledes end effekten af en mere permanent påvirkning.

Det følger af habitatbekendtgørelsens § 7, stk. 1 jf. § 8, stk. 7, nr. 6, at anvendelsen af habitatreglerne afhænger af, om der er godkendelsespligt. Hvis det er tilfældet, skal forsøgs- og udviklingsaktiviteten vurderes, herunder kumulativt. Læs mere i [habitatvejledningen](#).

Det skal fremgå af godkendelsen, at du har overvejet forsøget i forhold til habitatreglerne, og hvad konklusionen er. Habitatreglerne medfører, at en forsøgsproduktion og et forsøgsanlæg i sig selv eller sammen med andre planer og projekter ikke må medføre forringelse af områdets naturtyper og levestederne for arterne, eller forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, området er udpeget for. Der må heller ikke kunne ske beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- og rasteområder for beskyttede arter (dyr og planter) på habitatdirektivets bilag IV. Hvis det er tilfældet, må du ikke godkende forsøget.

Senest opdateret d. 27-06-2014

Alle forurenende aktiviteter på en listevirksomhed er omfattet af krav om miljøgodkendelse, også forsøgs- og udviklingsaktiviteter. En virksomheds miljøgodkendelse kan omfatte forsøgsaktiviteter.

Dette afsnit afløser Miljøstyrelsens Orientering nr. 4/1987 om miljøgodkendelser og forsøg, som udgår.

Kontakt

Miljøstyrelsen
Strandgade 29
1401 København K
Tlf.: 72 54 40 00
E-mail:

CVR: 25798376
EAN: 5798000863002

Besøg også

Miljø- og fødevareministeriet
Miljøstyrelsen
Naturstyrelsen
Fødearestyrelsen
NaturErhvervstyrelsen
Kystdirektoratet

Følg os

- Facebook
- YouTube

Bemærk: Sender du os en e-mail, vil oplysningerne blive registreret i vores centrale digitale system til videre sagsbehandling.

